

Правове регулювання відносин обігу персональних даних

Монографію присвячено аналізу правовідносин, що виникають у сфері обігу персональних даних. Визначено поняття й нормативний зміст терміна «персональні дані особи», розглянуто особливості їх класифікації; сформульовано основні критерії, що визначають особливості обігу персональних даних особи; охарактеризовано сукупність міжнародно-правових і національних норм, якими регулюються відносини обігу персональних даних, визначено їх місце в системі міжнародного й національного адміністративного та інформаційного права; визначено вимоги чинного адміністративного та інформаційного законодавства, а також проблематику збирання, зберігання, використання й передачі персональних даних особи в Україні; з'ясовано місце правових норм, що регулюють відносини обігу персональних даних особи, у системі адміністративного та інформаційного права України; розроблено науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення чинного адміністративного й інформаційного законодавства України з огляду на міжнародні стандарти, досвід демократичних країн із метою гарантування ефективного використання та безпеки обігу персональних даних особи.

Для науковців, практичних працівників, викладачів і студентів, широкого кола читачів.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
РОЗДІЛ 1	
ПЕРСОНАЛЬНІ ДАНІ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВІДНОСИН	7
1.1. Персональні дані особи: аналіз наукових джерел	7
1.2. Нормативно-правове регулювання інституту персональних даних	14
1.3. Поняття та класифікація персональних даних	40
РОЗДІЛ 2	
СУБ'ЄКТИ ТА ЗМІСТ ПРАВОВІДНОСИН ЩОДО ОБІГУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ	64
2.1. Суб'єкт персональних даних: загальна характеристика	64
2.2. Володілець (розпорядник) персональних даних: поняття та види	88
2.3. Зміст правовідносин щодо обігу персональних даних особи	124
РОЗДІЛ 3	
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ОБІГУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ: ОКРЕМІ ПИТАННЯ	153
3.1. Правові основи державної інформаційної політики у сфері обігу персональних даних	153
3.2. Уповноважений орган із питань захисту персональних даних: питання правового регулювання діяльності	167
ВИСНОВКИ	185
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	195

ПЕРЕДМОВА

Персональні дані як найбільш вразлива й важлива для людини інформація посідають специфічне місце в системі суспільних відносин як в Україні, так і за кордоном. Стрімка розбудова інформаційного суспільства спонукає вчених-юристів до глибшого вивчення юридичної природи та закономірностей такого досить давнього міжнародно-правового засобу боротьби з порушенням прав людини, як захист її персональних даних. Саме концепція безпеки обігу персональних даних пропонується деякими правниками як найоптимальніше вирішення гуманітарних криз сьогодення.

Поширення й активне використання сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій, методів автоматичної обробки даних, формування глобальних інформаційно-телекомунікаційних систем, доступ до яких може здійснюватись практично будь-якою особою з будь-якої точки земної кулі, – це реальні характеристики сучасної цифрової ери. З одного боку, усі переваги вільного доступу до інформації безпосередньо забезпечують громадянам реалізацію одного з головних демократичних прав – права на свободу інформації, а ведення масштабних автоматизованих баз даних не лише істотно оптимізує різноманітні процеси підготовки та прийняття рішень, а й полегшує громадянам доступ до послуг цифрового ринку: від використання кредитних карт до формування біометричного портрета та прогнозування можливих захворювань. З іншого боку, широке використання персональних даних органами державної влади, комерційними й громадськими організаціями суттєво посилює ризик несанкціонованого вторгнення сторонніх осіб в особисту сферу людини, створює загрозу порушення одного з її основоположних природних прав – права на недоторканність приватного життя.

Сьогодні інформація персонального характеру все частіше розглядається як економічно вигідний товар і як джерело влади. Тим часом інформаційна сфера є одним із найважливіших напрямів реалізації інтересів особи, які у свою чергу разом з інтересами держави й суспільства в інформаційній сфері складають інформаційну безпеку України.

У сучасному світі практично неможливо уникнути ідентифікації, проте заборонити зберігати інформацію персонального характеру, обробляти її та використовувати з метою, не узгодженою з її суб'єктом, можливо й необхідно. Заходи щодо гарантування безпеки та

запобігання незаконним діям із персональними даними отримали легальне закріплення через визначене поняття «захист персональних даних». Незважаючи на те, що його основи було закладено зарубіжним правом, Україна сприйняла його, на нашу думку, досить успішно, врахувавши не лише накопичений іноземними державами правовий досвід, а й політичні перетворення, суспільні реалії, що відбулись у нашому суспільстві, а також сучасні тенденції розвитку права.

Основні засади державної інформаційної політики й управління інформаційною сферою розкрито в працях І. Арістової та К. Белякова. У контексті розгляду концепції захисту прав і свобод людини останнім часом з'явилися праці вітчизняних науковців, у яких досліджуються окремі аспекти проблем реалізації прав людини у сфері інформаційних відносин (В. Гавловський, Р. Калюжний, Б. Кормич, В. Цимбалюк, М. Швець, Г. Чанишева) та захисту персональних даних фізичної особи (А. Баранов, В. Брижко, Ю. Базанов, В. Галаган, А. Марущак, О. Жуковська, А. Пазюк, Р. Чанишев, А. Чернобай та інші автори).

Загальнотеоретичні питання правового обігу персональних даних особи вивчають російські вчені А. Анисимов, З. Богатиренко, В. Іванський, І. Кісельов, А. Лушніков, М. Лушнікова, М. Петросян, О. Соколова та інші. Окремі аспекти проблеми обігу персональних даних аналізують також зарубіжні науковці К. Беннетт, Д. Боркінг, Л. Брендейс, С. Дейвіс, Р. Кларк, В. Котші, М. Кьорбі, Ч. Рааб, С. Уоррен, М. Шонбергер та інші.

Незважаючи на вказане, відсутність комплексних досліджень окреслених питань в українській правовій науці, насамперед у контексті адміністративного й інформаційного права, ускладнює процес пошуку адекватної моделі національного механізму правового регулювання відносин обігу персональних даних, яка узгоджувалася б із міжнародно-правовими стандартами та гарантувала б ефективний захист прав і свобод громадян України. Саме це зумовлює актуальність теми монографії.

Метою дослідження є вдосконалення правового регулювання обігу персональних даних на підставі комплексного аналізу міжнародних актів, законодавства України, спеціальної літератури, матеріалів юридичної практики тощо.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі завдання:

- визначити поняття й нормативний зміст терміна «персональні дані особи», розглянути особливості їх класифікації;

- сформулювати основні критерії, що визначають особливості обігу персональних даних особи;
- охарактеризувати сукупність міжнародно-правових норм і норм національного законодавства, якими регулюються відносини обігу персональних даних, з'ясувати їх місце в системі міжнародного та національного адміністративного й інформаційного права;
- окреслити вимоги чинного адміністративного та інформаційного законодавства, а також проблематику збирання, зберігання, використання й передачі персональних даних особи в Україні;
- визначити місце правових норм, що регулюють відносини обігу персональних даних особи, у системі адміністративного та інформаційного права України;
- розробити науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення чинного адміністративного й інформаційного законодавства України з огляду на міжнародні стандарти, досвід демократичних країн із метою гарантування ефективного використання та безпеки обігу персональних даних особи.

РОЗДІЛ 1 ПЕРСОНАЛЬНІ ДАНІ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВІДНОСИН

1.1. Персональні дані особи: аналіз наукових джерел

Сучасний період розвитку суспільства й держави характеризується значним зростанням ролі інформації та інформаційних технологій, що приводить до активізації інформаційної діяльності з приводу отримання, використання, поширення та зберігання інформації. У зв'язку із цим актуалізується проблема правового регулювання інформаційних відносин і наукових досліджень у цьому напрямі.

Про необхідність наукового аналізу інформаційно-правових відносин свідчить також інтерес багатьох учених до цієї проблематики. Так, М. Швець, Р. Калюжний, В. Шамрай, В. Гавловський, А. Савицький, В. Цимбалюк [67; 139; 247] розкрили низку ключових аспектів правового регулювання суспільних інформаційних відносин та розробили базові теоретичні положення інформаційного права. Основні засади державної інформаційної політики й управління інформаційною сферою наведено в працях І. Арістової та О. Бандурки [4; 7]. Аналізу джерел законодавства у сфері інформаційних відносин і напрямів розвитку законодавства України присвячено роботи О. Кохановської [89; 90]. Окремі аспекти інформаційних відносин у контексті інформаційної безпеки України розкрито в розвідках Б. Кормича [83; 84]. Низку теоретичних аспектів інформаційно-правових відносин висвітлено в працях російських дослідників І. Бачило, В. Копилова, М. Рассолова [13; 14; 15; 16; 82; 206]. Водночас поза увагою науковців залишилися питання системного аналізу інформаційних відносин як предмета правового регулювання.

Судження про необхідність вирішення проблеми захисту персональних даних характеризуються загальним позитивним ставленням. Це знайшло підтвердження в низці виступів учасників Другої міжнародної науково-практичної конференції «Людина і духовність» (проведеної на базі Інституту філософії імені Григорія Сковороди Національної академії наук України), на міжнародному робочому семінарі «Адміністрація і громадянин» (програма «Tacis») у 1999 р., а також у виступах на міжнародному семінарі «Європейське законодавство з прослуховування телефонних розмов

та вдосконалення українського законодавства», який проводився Директоратом із прав людини Ради Європи, Харківською правозахисною групою, Академією правових наук України, Міністерством внутрішніх справ України та Центром інформації та документації Ради Європи в Україні в 1999 р. На тісний зв'язок захисту персональних даних із розвитком інформатизації країни вказували учасники міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні і майбутні інформаційні технології України» (м. Київ, 15–17 березня 2000 р.), рекомендації якої звертають увагу на «необхідність більш широкої пропаганди та інформування населення про значущість, можливості й плани інформатизації країни». В Україні масово проводяться круглі столи за участю експертів і народних депутатів України з приводу створення незалежної інституційної системи захисту персональних даних відповідно до європейських стандартів, а також парламентські й комітетські слухання із цього питання [48], які в подальшому мають на меті розробити нове нормативно-правове регулювання гарантування недоторканності приватного життя в контексті захисту персональних даних [205].

Однак зазначеним проблемам присвячено поодинокі праці вітчизняних науковців. При цьому питання захисту персональних даних розглядалися ними здебільшого відокремлено одне від одного: перше – у контексті теорії прав людини, а друге – з позиції міжнародно-правового регулювання інформаційних відносин у різних галузях міжнародного права.

У контексті теорії прав людини ті чи інші проблеми правового регулювання відносин щодо охорони й використання персональних даних розглядають багато українських науковців у різних площинах. Окремі аспекти забезпечення інтересів суспільства в доступі до інформації, які є конкуруючими з інтересами осіб на захист від розголошення персональних даних, досліджено в українській правовій науці більшою мірою, що можна пояснити сучасними політико-правовими проблемами відкритості влади, дотримання свободи слова в Україні тощо. Серед наукових публікацій за цією тематикою можна виокремити праці О. Жуковської [46; 47], Є. Захарова та І. Рапп [56–59], Т. Костецької [85–87], М. Мисьо та Н. Петрової [114], В. Іванова [66]. У більшості робіт згаданих авторів аналізуються відповідні закони й підзаконні акти України, а також судова практика щодо реалізації конституційного права на інформацію як судами України, так і Європейським судом із прав людини. Проблема правового захисту

персональних даних не є безпосереднім об'єктом пошуків цих учених, а вивчається ними як одна з можливих підстав застосування обмеження права на інформацію, свободи слова тощо.

Окремі загальнотеоретичні питання правового захисту персональних даних розглядають російські дослідники Л. Кураков і С. Смирнов [95]. Теоретичні питання співвідношення й встановлення регулятивного балансу між правом на свободу інформації та правом на захист персональних даних у контексті теорії прав людини в українській правовій науці залишаються недостатньо дослідженими. Вони, на нашу думку, мають важливе теоретичне значення з огляду на проблеми співіснування різних національних підходів у країнах континентальної й англосаксонської правових сімей, а також практичне значення для впровадження відповідних принципів із метою вдосконалення чинного законодавства України [131, с. 31].

Безперечно, актуальними для нашої молоді демократичної держави є правові аспекти доступу до архівних даних щодо окремих категорій осіб. Це питання є вузькоспеціальним і виходить за визначені межі дослідження, однак потребує окремого ґрунтовного вивчення українською правовою наукою. При цьому корисними можуть бути наукові розробки таких зарубіжних дослідників, як Г. Буль [26], А. Ван Вліт [28], А. Жеплінський [44], А. Куїнтана [94].

Одним із найперших у радянській науці міжнародного права питання міжнародно-правового регулювання масової інформації (комунікації) розглянув Ю. Колосов у монографії, виданій у 1974 р. Зокрема, погоджуючись із канадським юристом Е. Макуїні, учений зазначає, що розвивається нова галузь міжнародного права – право масової інформації (комунікації), «яке має слугувати підтриманню високих темпів наукового і технічного прогресу <...> вільного поширення інформації та ідей без зайвих штучних перешкод, створюваних національними кордонами» [76, с. 32].

Надзвичайно цікавим із наукової позиції та практично-корисним для нашої держави є вивчення правового регулювання захисту персональних даних у праві Європейського Союзу. Проблеми запровадження загальноєвропейських правових стандартів захисту персональних даних досліджуються в численних працях іноземних авторів. Розгляду розбіжностей у національних підходах до захисту персональних даних у країнах Європейського Союзу та шляхів їх вирішення на підставі норм європейського права присвячено праці низки науковців: Г. Пірса, Н. Платтена [288; 289], Л. Террі, І. Поуля [301],

М.-Х. Боуланера, Ц. де Тервангнера [254; 255], М.-К. Понторіу [290], В. ван де Донка, Х. ван Дьювенбодена, Ч. Рааба [266–268].

Питання захисту персональних даних у контексті процесів європейської інтеграції розглядає У. Бруханн [255; 257]. Ґрунтовний аналіз еволюції законів про захист персональних даних європейських країн провів В. Мейер-Шонбергер [283]. На проблемах імплементації європейських стандартів у датське законодавство з огляду на національні правові традиції та правову культуру поводження з персоналізованою інформацією зосереджує свою увагу П. Блюм [253]. Національним проблемам упровадження загальноєвропейських стандартів присвячуються також роботи А. Саренпа [297] щодо законодавства Фінляндії; С. Челтона [261], Дж. Мортонна [286] та Ч. Рааба [266] щодо законодавства Великобританії; Ф. де Броувьер [256] щодо бельгійського права; Г. Гарстка [272], В. Мейер-Шонбергер, Г. Мегер та Д. Кронеггер [283; 284] щодо законодавства Німеччини; Р. Кастроно Суареса щодо законодавства Іспанії [260]; К. Руіз [296], Р. д'Афлітто [275], А. Нова [287] щодо права Італії.

Проблемами імплементації загальноєвропейського підходу до захисту персональних даних із позиції конституційних традицій окремих європейських країн займалися також І. Вассілакі [303], Г. Брейбент, У. Бруханн, Ч. Рааб [255], Н. Маллет-Поль, Ж. Местре-Делагадо, І. Поуле [282], Л. Кадоу, Дж. Рул [258], Б. Варуфсел, Х. Беркет [306], Ж.-К. Кокс [264].

Окремі питання галузевого застосування принципів захисту персональних даних порушують такі вчені: С. Сімітіс – у галузі трудового законодавства Великобританії [299]; Д. Крїмпхов [279], Г. Волгемут [307] – щодо законодавства Німеччини; Р. Харала, А.-Л. Рейнікайнен – щодо адміністративного законодавства Фінляндії [274]; У. Бруханн [255; 257] – з актуальних питань електронної комерції; К. Лінант де Беллефондс [280] – у контексті адміністрування податків; Г.-Г. Шїлд [298] та І. Гейс [273] – у телекомунікаційному секторі.

З огляду на відсутність відповідних досліджень європейських правових стандартів захисту персональних даних в українській науці міжнародного права цьому актуальному питанню присвячується, зокрема, цікава й важлива в прикладному плані робота А. Пазюка «Міжнародно-правовий захист права людини на приватність персоналізованої інформації» [130].

Окремо варто згадати наукові праці російського вченого В. Іванського, присвячені проблемам захисту приватної сфери життя

людини у зв'язку з використанням інформаційних технологій [61; 62]. Зокрема, у дисертації науковець зосереджує увагу на порівняльному аналізі положень щодо інформації про приватне життя, які містяться в національних законах деяких європейських країн, датованих 1980–1990-ми рр. Проте вчений не враховує той факт, що з 1995 р. країни – члени Європейського Союзу (далі – ЄС) узгоджують свої законодавства з європейськими правовими стандартами, усуваючи наявні в них розбіжності. Окресливши існуючі проблеми забезпечення безперешкодної передачі даних між країнами з різним рівнем захисту, В. Іванський залишає поза увагою питання, яке є суттєвим для розуміння причин наявності розбіжностей у національних підходах країн континентальної й англосаксонської правових сімей, насамперед країн ЄС і США, та шляхів їх подолання в контексті транскордонної передачі.

Дослідженню принципових розбіжностей у підходах щодо обраних європейськими країнами та Сполученими Штатами Америки моделей регулювання обробки персональних даних, зокрема й статутного регулювання (країни ЄС) і саморегуляції приватного сектора (США), приділяють увагу Н. Платтен [288; 289], П. Мей [285], П. Реган [294]. З позиції узгодження цих протилежних підходів у контексті транскордонної передачі персональних даних між ЄС і США зазначені питання розглядаються в статті А. Флейшмена [271]. Вплив європейських стандартів захисту персональних даних на законодавство Канади вивчає К. Беннетт [250].

Проблеми узгодження міжнародних стандартів, які містяться в документах Європейського Союзу, Ради Європи та Організації економічного співробітництва і розвитку, досліджують іспанець С. де ла Ескобар [269] і творчий колектив із Великої Британії в складі професорів К. Беннетта (Канада) та Ч. Рааба [250–252].

Питанням, що виникають у зв'язку з передачею даних до країн, які не забезпечують адекватний (у європейському розумінні) рівень правового захисту персональних даних, присвячується робота Ф. Карліна [259]. Вирішити ці проблеми за допомогою договірних механізмів пропонують Е. Логворс [281], В. Котші [278], А. Дікс [265].

Теоретичні й практичні питання впровадження міжнародно-правових, зокрема європейських, стандартів у галузі прав людини в законодавство України були предметом пошуків українських науковців у різних площинах і контекстах. Серед перших фундаментальних робіт у науці міжнародного права з питань взаємодії між-

народного та внутрішньодержавного права можна назвати розвідку В. Буткевича [27]. Ця тема дістала подальший розвиток у численних наукових розробках В. Денисова [31–33], а також його спільних працях із В. Євітовим [34; 35].

Окремі питання взаємодії міжнародного й внутрішньодержавного права України в інформаційній сфері розглядають І. Онопчук [122; 123], В. Опришко [124], О. Павличенко [128]. Висвітлюючи проблеми інформатизації, питання вдосконалення інформаційного законодавства вивчає авторський колектив Інституту економіки і промисловості Національної академії наук України в Донецьку [118].

Проблемам узгодження законодавства України в галузі правового захисту персональних даних із вимогами європейських стандартів присвячено лише декілька публікацій українських науковців. Серед них стаття С. Шевчука, у якій розглянуто актуальні питання реалізації конституційного права на доступ до персональних даних [247], а також статті Т. Костецької [85], К. Полінкевича [135]. У зазначених роботах наголошується на необхідності впровадження європейського підходу до захисту персональних даних, однак не пропонуються політико-правові моделі, які враховували б особливості правової системи України.

З іншого боку, у працях українських учених О. Баранова, В. Брижка, Ю. Базанова [8–10] пропонується правова модель захисту персональних даних, яка, проте, викликає низку суттєвих зауважень, оскільки побудована не на концепції приватності, а на праві інтелектуальної власності.

З огляду на недостатню розробленість зазначеного питання в українській правовій науці в окремих дисертаціях зроблено спроби окреслити шляхи вдосконалення чинного законодавства України з огляду на досвід європейських країн. Серед них заслуговують на особливу увагу наукові роботи в таких галузях:

1) у галузі конституційного права: А. Пазюк «Міжнародно-правовий захист права людини на приватність персоніфікованої інформації» [130]; С. Сивухін «Конституційне право людини і громадянина на невтручання в їх особисте і сімейне життя та його забезпечення органами внутрішніх справ України» [229]; А. Хальота «Конституційні особисті права та свободи людини і громадянина та їх забезпечення органами внутрішніх справ» [241];

2) у галузі адміністративного та інформаційного права: І. Сопілко «Правове регулювання відносин щодо отримання органами дер-

жавної влади України інформації» [232]; В. Брижко «Організаційно-правові питання захисту персональних даних» [24]; К. Рудой «Адаптація адміністративного законодавства України у сфері охорони особистих прав громадян до норм європейського союзу» [228]; Б. Кормич «Організаційно-правові основи політики інформаційної безпеки України» [84]; А. Чернобай «Правові засоби захисту персональних даних працівника» [246]; Ю. Максименко «Теоретико-правові засади забезпечення інформаційної безпеки України» [104];

3) у галузі кримінального права: С. Тomin «Основні етапи роботи з джерелами особистісної інформації у процесі розкриття та розслідування злочинів» [238]; Д. Азаров «Кримінальна відповідальність за злочини у сфері комп'ютерної інформації» [2]; Д. Бегов «Сучасні технології в судовій акустиці (проблеми автоматизації експертних досліджень)» [18]; Е. Коваленко «Використання оперативної інформації як підстави для застосування заходів процесуального примусу у кримінальному судочинстві» [74]; М. Рудик «Незаконний збут, розповсюдження комп'ютерної інформації з обмеженим доступом» [227] тощо;

4) у галузі цивільного права: О. Дмитренко «Право фізичної особи на власні персональні дані в цивільному праві України» [39].

Таким чином, на підставі наведеного аналізу наукових джерел, присвячених інституту персональних даних, а також практики чинного законодавства про захист персональних даних можна зробити певні висновки.

Сьогодні досі відчувається брак інформованості й недостатнє розуміння важливості захисту персональних даних для кожного з нас. Безпосередньо проблематиці захисту персональних даних присвячено поодинокі праці вітчизняних науковців. При цьому питання захисту персональних даних розглядались ними здебільшого відокремлено одне від одного: перше – у контексті теорії прав людини, а друге – з позиції міжнародно-правового регулювання інформаційних відносин у різних галузях міжнародного права.

У контексті теорії прав людини ті чи інші проблеми правового регулювання відносин щодо охорони й використання персональних даних вивчають багато українських науковців у різних площинах. Окремі аспекти забезпечення інтересів суспільства в доступі до інформації, які конкурують з інтересами осіб на захист від розголошення персональних даних, досліджено в українській правовій науці більшою мірою, що можна пояснити сучасними політико-правовими проблемами відкритості влади, дотримання свободи слова в Україні тощо.

З огляду на недостатній рівень вивчення зазначеного питання в українській правовій науці в окремих дисертаціях зроблено спроби окреслити шляхи вдосконалення чинного законодавства України з огляду на досвід європейських країн. Серед них наукові роботи в галузі конституційного права, у галузі адміністративного й інформаційного права, у галузі кримінального права та в галузі цивільного права.

1.2. Нормативно-правове регулювання інституту персональних даних

Значний прогрес у розвитку інформаційно-телекомунікаційних технологій у XX та XXI століттях (практично повсюдне запровадження інформаційно-комп'ютерних технологій і телекомунікаційних мереж, пов'язане із цим збільшення обсягів та напрямів використання персональних даних у різних сферах суспільного життя, їх передача новітніми комунікаційними засобами) істотно поширили можливості щодо збирання, зберігання й обробки інформації стосовно фізичних осіб, а також швидке отримання даних з інших джерел. Дослідження проблеми нормативно-правового регулювання відносин в аналізованій сфері, що виникають у зв'язку з обробкою (збиранням, зберіганням, використанням, поширенням) і захистом персональних даних, є необхідним для запровадження адекватного юридичного механізму в національну юридичну практику, що сприятиме ефективній реалізації положень Конституції України.

1.2.1. Захист персональних даних у системі прав і свобод людини й громадянина

Сучасні суспільні відносини характеризуються широким використанням персональних даних під час обігу інформації (соціального, фінансового, правоохоронного, науково-технічного та іншого характеру), товарів, послуг і капіталу, що вимагає не лише вільного руху інформації про особу, а й гарантування її легітимного та безпечного обігу відповідно до основних прав і свобод людини.

Зміцнення міжнародного соціального, економічного й науково-технічного співробітництва, розвиток інформаційно-телекомунікаційних мереж, зростання міжнародних потоків персональних даних, а також зусилля, що докладаються державною владою щодо розвитку демо-

[Перейти на сайт →](#)